

Україна і Парламентська асамблея Ради Європи

Опубліковано 11 серпня 2023 року о 10:10

9 квітня 2014 р. ухвалено Резолюцію Парламентської асамблеї Ради Європи (ПАРЄ) 1988 (2014) «**Останні події в Україні: виклики функціонуванню демократичних інститутів**», в якій Асамблея підтвердила повну легітимність нової влади в Україні і законність її рішень, крім того у Резолюції рішуче засуджуються дії рф, спрямовані на порушення суверенітету і територіальної цілісності України. Цією Резолюцією підтверджується позиція ПАРЄ щодо незаконності т. зв. референдуму, проведеного 16 березня 2014 р. в Криму і м. Севастополь, та зазначається, що результати такого «референдуму» та незаконна анексія Криму росією не визнаються Радою Європи.

10 квітня 2014 р. ПАРЄ ухвалила Резолюцію 1990 (2014) «**Перегляд по суті попередньо затверджених повноважень російської делегації**», якою делегація рф була позбавлена: права голосу у Асамблеї, права бути представленою в керівних органах ПАРЄ, права брати участь у місіях ПАРЄ зі спостереження за виборами. Підставою для оскарження повноважень делегації рф стали анексія Криму, подальша погроза силою, втручання у внутрішні справи України. Асамблея залишила за собою право припинити повноваження делегації рф, якщо остання не піде на деескалацію ситуації та не скасує анексію Криму до січня 2015 року.

27 січня 2015 р. ухвалено Резолюцію ПАРЄ 2028 (2015) «**Гуманітарне становище українських біженців та переміщених осіб**». Асамблея відзначила, що лише політичне рішення на основі дотримання територіальної цілісності, незалежності та суверенітету України може виправити гуманітарну ситуацію. ПАРЄ разом з рекомендаціями, спрямованими на забезпечення прав та потреб осіб, які були змушені покинути свої оселі внаслідок незаконної анексії Криму та дій підтримуваних рф терористичних угруповань на території Донецької та Луганської областей, закликала до виконання Мінських домовленостей всіма їх сторонами, зокрема і російською федерацією, а також закликала росію зупинити дестабілізацію ситуації в Україні та військову допомогу незаконним збройним формуванням. У Резолюції також містився заклик до негайного звільнення громадян України, які незаконно утримуються на території рф.

28 січня 2015 р. ухвалено Резолюцію ПАРЄ 2034 (2015) «**Оскарження незатверджених повноважень делегації російської федерації у Парламентській асамблеї Ради Європи по суті**», якою ПАРЄ продовжила дію санкцій щодо російської федерації, накладених у квітні 2014 р., додавши до списку низку нових обмежень: делегація рф позбавлена права голосу в Асамблеї, права бути представленою в керівних органах ПАРЄ, представляти Асамблею в інших органах РЕ та інших організаціях, брати участь у місіях ПАРЄ зі спостереження за виборами, а також члени російської делегації у ПАРЄ не можуть бути призначені доповідачами.

24 червня 2015 р. ухвалено Резолюцію ПАРЄ 2063 (2015) «**Розгляд скасування раніше затверджених повноважень делегації російської федерації**» (відповідно пункту 16 Резолюції 2034 (2015)). ПАРЄ визнала присутність російських військ на території України, констатувала вирішальну роль росії у підтримці, зокрема озброєнні незаконних військових формувань. Асамблея закликала російську владу, зокрема: повною мірою впроваджувати Мінські угоди і пакет заходів щодо імплементації цієї угоди, в якій вона є стороною, і використовувати свій вплив на нелегальні військові проросійські угруповання, щоб вони зробили те ж саме; негайно скасувати рішення про незаконну анексію Криму; вивести всі війська з української території; звільнити всіх полонених, зокрема, цивільних осіб, включаючи полонених, що утримуються в російській федерації.

25 червня 2015 р. ухвалено Резолюцію ПАРЄ 2067 (2015) та Рекомендацію 2076 (2015) «**Особливі, зниклі безвісти під час конфлікту в Україні**», в яких констатується факт російської агресії проти України як передумови виникнення проблеми

зниклих осіб.

Асамблея закликала владу рф, зокрема, звільнити всіх ув'язнених, незаконно захоплених на території України, надати сім'ям інформацію про долю і місцезнаходження їхніх зниклих безвісти родичів, негайно надати доступ до території окупованого Криму міжнародним моніторинговим місіям з прав людини та провести ефективно розслідування та судове переслідування осіб, винних у випадках викрадення, насильницьких зникнень, тортур і політично мотивованих вбивств українських активістів та членів кримськотатарської громади.

21 квітня 2016 р. ПАРЄ ухвалила Резолюцію 2112 (2016) та Рекомендацію 2090 (2016) «**Стурбованість гуманітарною ситуацією стосовно осіб, полонених під час війни в Україні**». У Резолюції висловлюється глибоке занепокоєння ПАРЄ щодо долі сотень громадян України, викрадених чи захоплених в полон внаслідок спроби анексії російською федерацією Автономної Республіки Крим та російської військової агресії на Донбасі, а також щодо повідомлень про тортури і нелюдське поводження з полоненими, акти насильства і вбивства, вчинені проросійськими бойовиками на Донеччині і Луганщині та російською окупаційною владою в Криму; констатується факт застосування російського законодавства про боротьбу з екстремізмом, сепаратизмом і тероризмом з метою переслідування та ув'язнення українських і кримськотатарських активістів на підставі сфабрикованих звинувачень. Цією Резолюцією Парламентська асамблея відреагувала також на серйозні порушення прав людини в окупованому росією Криму, зокрема, на спроби окупантів знищити представницький орган кримськотатарського народу – Меджліс. ПАРЄ засудила заборону Меджлісу як екстремістської організації, оскільки це суперечить міжнародним демократичним стандартам і демонструє систематичне порушення прав кримських татар.

12 жовтня 2016 р. ухвалено Резолюцію ПАРЄ 2132 (2016) «**Політичні наслідки російської агресії в Україні**», в якій Асамблея засуджує незаконні вибори в Думу, проведені 18 вересня в окупованому Криму, і вважає їх результати недійсними. Включення суверенної території України до складу федеральних виборчих округів росії і створення чотирьох одномандатних округів є прямими порушеннями міжнародного права і ставлять під сумнів легітимність Парламенту росії – вказується у тексті Резолюції. Асамблея знову закликає владу росії припинити незаконну анексію Криму і дозволити Україні повернути контроль над півостровом.

12 жовтня 2016 р. ПАРЄ також ухвалила Резолюцію 2133 (2016) «**Засоби правового захисту у випадках порушень прав людини на українських територіях, непідконтрольних українській владі**». Резолюція ПАРЄ 2133 (2016) - перший міжнародний документ, який визнав російську федерацію стороною конфлікту та застосував для цього термін «ефективний контроль». У документі чітко визначено, що «...анексія Криму російською федерацією та військова інтервенція російських збройних сил на сході України є порушенням міжнародного права та принципів, які відстоює Рада Європи». Відзначається, що і в Криму, і в зоні конфлікту на Донбасі, мали місце і досі мають місце серйозні порушення прав людини. Відповідно до міжнародного права російська федерація, яка де факто здійснює контроль над цими територіями, несе відповідальність за захист їхнього населення. Росія, таким чином, повинна гарантувати дотримання прав людини всім жителям Криму та «ДНР» і «ЛНР». У Резолюції також міститься закликання до російської влади скасувати рішення Верховного суду рф, яке визначає незаконним Меджліс, дозволити кримськотатарському народу обирати свої автономні інститути, а також гарантувати необмежений доступ представникам міжнародних організацій та консульських служб України до засуджених осіб, які були переміщені з територій, що тимчасово вилучені з під контролю України, до пенітенціарних закладів, розташованих на території рф.

25 січня 2017 р. ухвалено Резолюцію ПАРЄ 2145 (2017) «**Функціонування демократичних інститутів в Україні**». Парламентська асамблея вітає амбітні

програми реформ в українській владі, що спрямовані на задоволення потреб українського населення.

Вона визнає, що ці реформи проводяться в складних умовах з огляду на російську агресію на сході України та незаконну анексію Криму. Визнаючи взаємозв'язок між Мінським процесом і низкою реформ, Асамблея підкреслює, що відсутність прогресу в реалізації Мінських домовленостей не повинна використовуватися як привід для відмови від підтримки темпів або зобов'язань, здійснення реформ, які необхідні для зміцнення демократії в країні. Таким чином, Резолюція ПАРЄ 2145 (2017) засвідчила незмінну підтримку Асамблеєю нашої держави та позитивну оцінку нею процесу реалізації в Україні амбітної програми реформ.

23 січня 2018 р. ухвалено Резолюцію 2198 (2018) та Рекомендацію 2119 (2018) «Гуманітарні наслідки війни в Україні». В Резолюції ПАРЄ привертає увагу до надзвичайно складної гуманітарної ситуації в Україні, де понад 4 мільйони осіб потребують гуманітарної допомоги у зв'язку із війною, яку продовжує вести росія проти України в окремих регіонах Донецької та Луганської областей, а також внаслідок окупації та спроби анексії Криму. Резолюція, зокрема, рішуче засуджує російську політику, спрямовану на зміну демографічного складу населення незаконно анексованого Криму. У цьому контексті надзвичайно важливим з точки зору міжнародного права є положення, в якому Асамблея наголошує, що політика росії становить порушення Статті 49 Женевської конвенції (IV) про заборону здійснювати примусове індивідуальне чи масове переселення або депортацію осіб, що перебувають під захистом, з окупованої території на територію окупаційної держави або на територію будь-якої іншої держави, незалежно від того, окупована вона чи ні. Резолюція закликає серед іншого російську владу дотримуватися її зобов'язань, що випливають з відповідних положень міжнародного права як держави-окупанта, та забезпечувати дотримання прав людини та безпеки всіх осіб, що проживають в окупованому Криму. Міститься також заклик скасувати заборону щодо Меджлісу кримських татар, відповідно до заперечень Міжнародного Суду у своїх тимчасових заходах у справі «Україна проти росії» (від 19 квітня 2017 р.), а також заборону на в'їзд його керівників, оскільки Меджліс є законним органом, що представляє кримськотатарську спільноту. Крім того, в Резолюції Асамблея вчергове закликала російську владу «повністю виконати всі вимоги, що містяться у Резолюціях Асамблеї 2132 (2016) та 2133 (2016), щоб зупинити військову агресію проти України та відновити територіальну цілісність», та «Резолюціях 1990 (2014), 2034 (2015) та 2063 (2015), щоб забезпечити права меншин у Криму».

28 червня 2018 р. ухвалено Резолюцію 2231 (2018) «Українські громадяни, утримувані російською федерацією як політичні в'язні». У документі Асамблея висловила стурбованість повідомленнями про те, що щонайменше 70 українських громадян, - які за загальним визначенням вважаються політичними в'язнями, включаючи визначення Європейського Парламенту у його Резолюції від 14 червня 2018 р., - продовжують утримуватися в Криму чи російській федерації з політичних мотивів або, загалом, на підставі неправдивих звинувачень.

24 січня 2019 р. ПАРЄ ухвалила Резолюцію 2259 (2019) «Ескалація напруженості довкола Азовського моря і Керченської протоки та загрози європейській безпеці». Головні вимоги Резолюції: негайне звільнення російською федерацією українських військових моряків; використання міжнародних юридичних та дипломатичних можливостей для розв'язання та деескалації конфлікту; забезпечення свободи проходження через Азовське море і Керченську протоку відповідно до Договору між Україною та РФ про співробітництво у використанні Азовського моря і Керченської протоки від 2003 р. та інших взаємно узгоджених процедур. Ухвалений документ є значним кроком уперед в оцінці європейським політикумом агресії росії проти України, оскільки у тексті вперше є посилання на Женевські конвенції, що де-факто включає статус - «військовополонені».

24 червня 2019 р. ПАРЄ ухвалила Резолюцію 2287 (2019) «**Посилення процесу прийняття рішень Парламентською асамблеєю щодо повноважень та голосування**» (повернення рф до ПАРЄ).

Резолюція містить критично неприйнятні для української сторони положення, а саме: - п. 7 дозволяє, як виключення, «відступити» від вимог Статуту РЄ та Правил процедури ПАРЄ і дозволити «державам, що наразі не представлені делегаціями в Асамблеї» (фактично лише рф) подати на затвердження повноваження на червневій частині сесії 2019 року (до цього Правила процедури передбачали подання делегаціями повноважень на затвердження на початку кожної звичайної річної сесії, тобто у січні); - п. 10, зберігаючи саму можливість оскаржувати повноваження національних делегацій, виводить з-під дії процедури оскарження ключових прав – «право членів голосувати, виступати та бути представленими в Асамблеї та її органах». Таким чином, Резолюція 2287 (2019) суттєво ослаблює санкційний механізм ПАРЄ. Фактично Резолюція цілком задовольняє ультимативні вимоги російської федерації. Створені умови для відновлення повноправної діяльності російських парламентаріїв в ПАРЄ.

28 червня 2019 р. ПАРЄ ухвалила Резолюцію 2292 (2019) «**Оскарження за субстантивними підставами ще нератифікованих повноважень парламентської делегації російської федерації**», якою підтвердила повноваження російської делегації в ПАРЄ. Асамблея фактично знехтувала всіма субстантивними аргументами для оскарження повноважень російської делегації і відхилила усі запропоновані делегаціями України, Латвії, Литви, Естонії, Польщі, Грузії та Великої Британії доповнення до проекту Резолюції, якими пропонувалося зберегти ті мінімальні на сьогодні санкції, що залишилися після ухвалення Асамблеєю 25 червня Резолюції 2287 (2019) «Посилення процесу прийняття рішень Парламентською асамблеєю щодо повноважень та голосування».

29 січня 2020 р. ПАРЄ розглянула питання оскарження повноважень делегації рф, прийнявши Резолюцію 2320 (2020) «**Оскарження незатверджених повноважень делегації російської федерації у Парламентській асамблеї Ради Європи по суті**». І хоча за наслідками голосування повноваження парламентської делегації рф були затверджені в повному обсязі для роботи на сесії ПАРЄ 2020 р., проте при розгляді поправок були прийняті дві значущі для України, а саме: № 13 (щодо виконання рф рекомендацій, що містяться в резолюціях 1990 (2014), 2034 (2015) та 2063 (2015) та №19 (із зазначенням незмінної позиції ПАРЄ щодо Криму, як території, незаконно анексованої рф). Також документ містить низку вимог на адресу росії, зокрема повною мірою виконувати Мінські домовленості, стороною яких є російська федерація (виділена фраза була додана за пропозицією України, яку підтримала переважна більшість). Цей пункт викликав найбільше суперечок та супротиву, однак попри протести росіян даний пункт став частиною документу і був підтриманий членами ПАРЄ.

23 червня 2021 р. ПАРЄ ухвалила Резолюцію 2387 (2021) «**Порушення прав людини, вчинені проти кримських татар у Криму**». У тексті Резолюції Асамблея рішуче засуджує триваючу тимчасову окупацію частини території України - Автономної Республіки Крим та міста Севастополя (далі - Крим) російською федерацією та підтверджує невизнання анексії Криму. Крім того, Асамблея засуджує всі спроби російської федерації узаконити спробу анексії Криму, засуджує серйозні порушення прав людини, скоєні по відношенню до кримських татар російською владою, включаючи вбивства та насильницькі зникнення тощо.

26 січня 2022 р. Асамблея розглянула питання оскарження повноважень делегації рф, прийнявши Резолюцію 2422 (2022) «**Оскарження незатверджених повноважень делегації російської федерації у Парламентській асамблеї Ради Європи по суті**». І хоча за наслідками голосування повноваження парламентської делегації рф були затверджені в повному обсязі для роботи на сесії ПАРЄ 2022 р., проте в резолюції є положення щодо виконання рф рекомендацій, які містяться в резолюціях 1633 (2008), 1647 (2009), 1683 (2009),

1990 (2014), 2034 (2015), 2063 (2015), 2132 (2016), 2292 (2019), 2320 (2020), 2363 (2021), 2375 (2021), 2423 (2022) та 2297 (2019), а також заклик негайно відвести свої війська з українських кордонів та зупинити військову ескалацію.

15 березня 2022 р. ПАРЄ ухвалила Висновок 300 (2022) «Наслідки агресії російської федерації проти України» в якому зазначено, що у зв'язку з серйозними порушеннями росією Статуту Ради Європи, Асамблея підтримує продовження процедури виключення рф з Ради Європи згідно зі статтею 8 Статуту. Зважаючи на несумісність зі статусом члена Ради Європи дії рф та невиконання нею своїх зобов'язань перед Радою Європи, Асамблея вважає, що рф більше не може бути членом Ради Європи. Тому Асамблея пропонує КМРЕ закликати росію негайно вийти з Ради Європи, а у разі її не виходу, прийняти рішення про припинення членства рф в Організації.

27 та 28 квітня 2022 р. під час Другої частини сесії 2022 року ПАРЄ було ухвалено дві резолюції (2433 (2022) і 2436 (2022)) та рекомендації (2228 (2022) і 2231 (2022)) на теми: «Наслідки продовження агресії російської федерації проти України: роль і відповідь Ради Європи» та «Агресія російської федерації проти України: забезпечення відповідальності за серйозні порушення міжнародного гуманітарного права та інші міжнародні злочини».

Ключовими положеннями резолюцій та рекомендацій є:

збільшення підтримки України з боку держав членів РЄ;

припинення будь-яких поставок зброї, комплектуючих для російської військової промисловості та товарів подвійного призначення; і накладення санкцій на всі треті держави, які намагатимуться обійти ембарго;

надання підтримки людям, які тікають з України через триваючу агресію рф, шляхом, зокрема, використання ресурсів, наданих через Інструмент технічної підтримки Європейського Союзу, для створення програм допомоги;

надання підтримки прокурору МКС у розслідуваннях та переслідуванні підозрюваних у скоєнні військових злочинів, злочинів проти людяності та, можливо, геноциду;

створення *ad hoc* міжнародного кримінального трибуналу зі штаб-квартирою у Страсбурзі, шляхом укладення багатостороннього міждержавного договору під егідою ООН, за підтримки РЄ, ЄС та інших міжнародних організацій, для розслідування та покарання за злочин агресії, скоєний політичним і військовим керівництвом рф;

призначення Спеціального представника КМРЕ з питань наслідків агресії рф проти України.

використання активів громадян рф, на яких накладено санкції, у зв'язку з агресією рф проти України, після їх остаточної конфіскації, для відшкодування будь-якої шкоди Україні та її громадянам внаслідок агресії.

22 червня 2022 р. Асамблея прийняла Резолюцію 2448 (2022) «Гуманітарні наслідки та внутрішня і зовнішня міграція у зв'язку з агресією російської федерації проти України». Основними положеннями резолюції є: заклик до держав-членів РЄ щодо *посилення гуманітарної допомоги Україні* та створення системи моніторингу та контролю її якості; необхідність розробки державами-членами планів дій з врегулювання гуманітарних криз у майбутньому; створення мережі неурядових організацій, яка під егідою Конференції Ради міжнародних неурядових організацій об'єднує архітекторів та інженерів з країн-членів Ради Європи, які могли б надати підтримку своїм українським колегам; заклик до держав-членів РЄ щодо необхідності забезпечення прав та потреб осіб з України, які перебувають на їх території (зокрема щодо житла, освіти, працевлаштування і т.д.)

23 червня 2022 р. Асамблея прийняла Резолюцію 2452 (2022) «**Забезпечення відповідальності за збиття літака рейсу МН 17**». В резолюції Асамблея підтримала позицію, згідно з якою «найпереконливішим сценарієм збиття літака рейсу МН17» є той, за яким літак **був збитий російською ракетою «Бук», наданою військовим підрозділам, контрольованим рф**. Асамблея заявила, що вражена «дезінформацією», яка була поширена російською владою стосовно збиття літака рейсу МН17 Malaysia Airlines, яка спричинила біль і страждання родичам і друзям загиблих. ПАРЕ також закликала Європейський суд з прав людини розглянути питання про надання пріоритету заявам найближчих родичів жертв аварії.

13 жовтня 2022 р. Парламентська асамблея одностайно ухвалила Резолюцію 2463 (2022) «**Подальша ескалація агресії російської федерації проти України**».

У прийнятому документі Парламентська асамблея, зокрема, закликала країни-члени Ради Європи прискорити створення **Спеціального міжнародного трибуналу** для покарання за злочин агресії проти України та всеохоплюючого міжнародного компенсаційного механізму з відшкодування збитків, завданих агресією, включаючи створення реєстру завданих збитків.

У контексті російської агресії та створеної нею загрози міжнародному миру й безпеці Асамблея закликала країни-члени Ради Європи провести **4-й саміт Ради Європи** та надати пріоритетне місце у його порядку денному питанню відповідальності рф.

Асамблея також закликала держави-члени Ради Європи **визнати нинішній російський режим терористичним** та надати Україні необхідні засоби протиповітряної оборони

24 січня 2023 р. Парламентська асамблея ухвалила Рекомендацію 2245 (2023) «**Саміт Ради Європи у Рейк'явіку: об'єднані навколо цінностей в умовах надзвичайних викликів**».

Відповідно до ухваленої рекомендації ПАРЕ підтримала проведення 4-го саміту РЕ в Рейк'явіку 16-17 травня 2023 р. та рекомендувала Комітету міністрів РЕ підготувати Політичну декларацію та План дій для схвалення главами держав і урядів під час саміту. Зокрема, учасникам саміту пропонується:

підтвердити непохитну підтримку суверенітету, незалежності та територіальної цілісності України в її міжнародно-визнаних кордонах;

засудити агресію рф проти України як серйозне порушення міжнародного права та загрозу міжнародному миру й безпеці;

забезпечити всеохоплюючу відповідальність рф за агресію проти України, підтримавши та очоливши ініціативу **зі створення спеціального міжнародного кримінального трибуналу для розслідування і притягнення до відповідальності за злочин агресії, скоєний політичним і військовим керівництвом рф, та забезпечивши провідну роль Ради Європи у його створенні та наданні нею конкретної експертної та технічної допомоги;**

підтримати роботу міжнародних судів, компетентних здійснювати розслідування і покарання за злочини геноциду, воєнні злочини, порушення міжнародного гуманітарного права та злочини проти людяності;

створити всеохоплюючий міжнародний компенсаційний механізм, включаючи реєстр збитків, завданих агресором.

24 січня 2023 р. Парламентська асамблея ухвалила Резолюцію 2476 (2023) «**Сексуальне насильство, пов'язане з конфліктом**», в якій, зокрема, наголошується на потребі "створення спеціального міжнародного трибуналу для переслідування злочину агресії проти України, оскільки сексуальне насильство, пов'язане з конфліктом, є наслідком злочину військової агресії".

26 січня 2023 р. Парламентська асамблея одностайно ухвалила Резолюцію 2482 (2023): «**Правові та правозахисні аспекти агресії російської федерації проти України**».

У резолюції Асамблея рішуче підтримала **створення спеціального міжнародного кримінального трибуналу для розслідування злочину агресії проти України** і поширення юрисдикції трибуналу на агресію, розпочату РФ у лютому 2014 року, а також на роль і співучасть лідерів Білорусі в агресивній війні проти України. Також у резолюції міститься заклик до всіх країн та міжнародних організацій надати достатні людські та фінансові ресурси для забезпечення незалежності та ефективного оперативного функціонування зазначеного трибуналу. Допоки трибунал не буде створено Асамблея закликає держави-члени та РЄ підтримати й надати конкретну експертну та технічну допомогу процесу **створення тимчасової міжнародної прокуратури для розслідування злочину агресії**, у тісній співпраці з Генеральною прокуратурою України.

Асамблея закликала всі держави-члени РЄ створити **міжнародний механізм компенсації**, включаючи міжнародний реєстр збитків, у співпраці з українською владою.

У резолюції міститься **заклик до членів РБ ООН** розглянути можливість винесення на голосування та не перешкоджати прийняттю резолюції РБ щодо передачі ситуації в Україні на розгляд Прокурора МКС відповідно до Глави VII Статуту ООН, а ГА ООН - підтримати та схвалити створення спеціального міжнародного кримінального трибуналу та міжнародного компенсаційного механізму. Також Асамблея підтримує всі зусилля та дискусії щодо реформування, підвищення ефективності та розблокування ситуації в ООН, включаючи заклик звернутися до Міжнародного Суду ООН за консультативним висновком щодо потенційних обмежень права вето.

27 квітня 2023 р. Парламентська асамблея одностайно ухвалила Резолюцію 2495 (2023) «**Депортації та насильницькі переміщення українських дітей та інших цивільних осіб до російської федерації або на тимчасово окуповані території України: створення умов для їхнього безпечного повернення, припинення цих злочинів та покарання винних**».

У резолюції наголошено, що насильницьке переміщення дітей з однієї групи в іншу з наміром знищити повністю або частково національну, етнічну, расову або релігійну групу **вважається злочином геноциду** відповідно до пункту (е) статті 2 Конвенції про геноцид 1948 року, що збігається з задокументованими доказами депортації та насильницького переміщення українських дітей в російську федерацію або на території, що тимчасово перебувають під російською окупацією.

У рекомендації Асамблея підкреслює що репатріація дітей, їхня реабілітація та створення умов для возз'єднання сімей задля збереження ідентичності дітей України має стати **пріоритетом для держав-членів Ради Європи**. Асамблея вітає ініціативи Комітету міністрів щодо **встановлення відповідальності** за агресію російської федерації проти України, притягнення до відповідальності всіх винних у депортаціях та примусових переміщеннях, а також забезпечення правосуддя для жертв, зокрема через **створення реєстру для фіксації та документування заяв і доказів про шкоду, втрати або поранення в результаті російської агресії проти України**. Крім того, Асамблея підтримує рекомендації Комісара Ради Європи з прав людини щодо невідкладного пошуку та **впровадження конкретних рішень і механізмів**, які б дозволили всім дітям, переміщеним з України до росії та на тимчасово окуповані росією території, возз'єднатися зі своїми сім'ями, зокрема шляхом ідентифікації та реєстрації несупроводжуваних і розлучених з батьками українських дітей та сприяння процедурам розшуку та возз'єднання сімей.

22 червня 2023 р. Парламентська асамблея Ради Європи прийняла Резолюцію 2506 (2023) «**Політичні наслідки агресії російської федерації проти України**».

Основні положення прийнятої резолюції:

Відповідальність: Асамблея закликає якомога більшу кількість держав приєднатися до Реєстру збитків, завданих російською агресією проти України. Асамблея закликає створити міжнародний механізм компенсації, використовуючи конфісковані активи РФ для негайного відшкодування збитків, завданих Україні війною, та закликає до якнайшвидшого створення Спеціального трибуналу за злочин агресії проти України. Асамблея визнає відповідальність російських приватних військових угруповань і **закликає визнати "Групу Вагнера" та "Гвардію Кадірова" терористичними організаціями.**

Підтримка України: Асамблея заохочує подальшу європейську інтеграцію України та закликає держави-члени Ради Європи, які є членами НАТО, підтримати членство України в НАТО. Асамблея закликає держави-члени сприяти **збільшенню капіталу Банку розвитку Ради Європи для забезпечення сталої підтримки України та держав, що приймають українців.** Крім того, Асамблея закликає до широкомасштабної міжнародної підтримки Плану дій для України "Стійкість, відновлення та реконструкція" на 2023-2026 роки для забезпечення довгострокової демократичної стійкості України.

Санкції: Асамблея виступає за **застосування та посилення санкцій проти росії та тих, хто підтримує її агресію,** включаючи посилені заходи стримування, вторинні санкції та відмову від підтримки угод про вільну торгівлю з країнами, які можуть допомагати росії. Крім того, Асамблея закликає до **запровадження повномасштабних політичних та економічних санкцій проти іранського режиму.**

Протидія уникненню санкцій: Асамблея окреслює низку заходів для вирішення проблеми уникнення санкцій, які включають **створення стратегічної європейської економічної автономії від російської нафти і газу,** розширення списку цільових фізичних та юридичних осіб, створення публічних реєстрів компаній, що працюють на російські інтереси та залучені до уникнення санкцій, **запровадження кримінальної відповідальності за навмисне ухилення від санкцій,** а також створення загальноєвропейського органу для розслідування та судового переслідування за ухилення від санкцій.

Дипломатична ізоляція: Резолюція закликає до дипломатичних зусиль з метою міжнародної ізоляції росії та білорусі, позбавлення їх підтримки та протидії поширюваним ними неправдивим наративам.

22 червня 2023 р. Парламентська асамблея Ради Європи прийняла Резолюцію 2507 (2023) «Збройна агресія проти України - Участь російських та білоруських спортсменів в Олімпійських та Паралімпійських іграх 2024 року в Парижі?»

Основні положення прийнятої резолюції:

Асамблея рішуче **закликає національних представників МОК, національні та міжнародні спортивні федерації висловити свою незгоду з пропозицією МОК допустити російських і білоруських спортсменів до участі в майбутніх Олімпійських і Паралімпійських іграх у Парижі;**

Асамблея закликає МОК та його спортивні органи дотримуватися позиції, висловленої у 2022 році, і **заборонити участь російських та білоруських спортсменів у паризьких Олімпійських та Паралімпійських іграх,** а також у всіх інших великих спортивних заходах доти, доки триває збройна агресія. Така заборона може лише посилити та сприяти подальшому просуванню гідних цілей миру та рівності, які втілюються олімпійським рухом та спортом загалом, а не послаблює незалежність і цінності спорту;

Асамблея підкреслила, що зусилля, докладені МОК для встановлення набору прийнятних критеріїв, що дозволяють участь російських і білоруських спортсменів з нейтральним статусом, індивідуальних учасників Олімпійських і

Паралімпійських ігор в Парижі, не можуть забезпечити необхідних гарантій і не відповідатимуть цінностям людської гідності та миру, як це закріплено в Олімпійській хартії.